

Zmiany zasobów wody w latach o różnych sumach opadów, w śródleśnych oczkach wodnych, na przykładzie Leśnictw Wielisławice i Laski

Mariusz Korytowski, Czesław Szafranski
Uniwersytet Przyrodniczy, Poznań

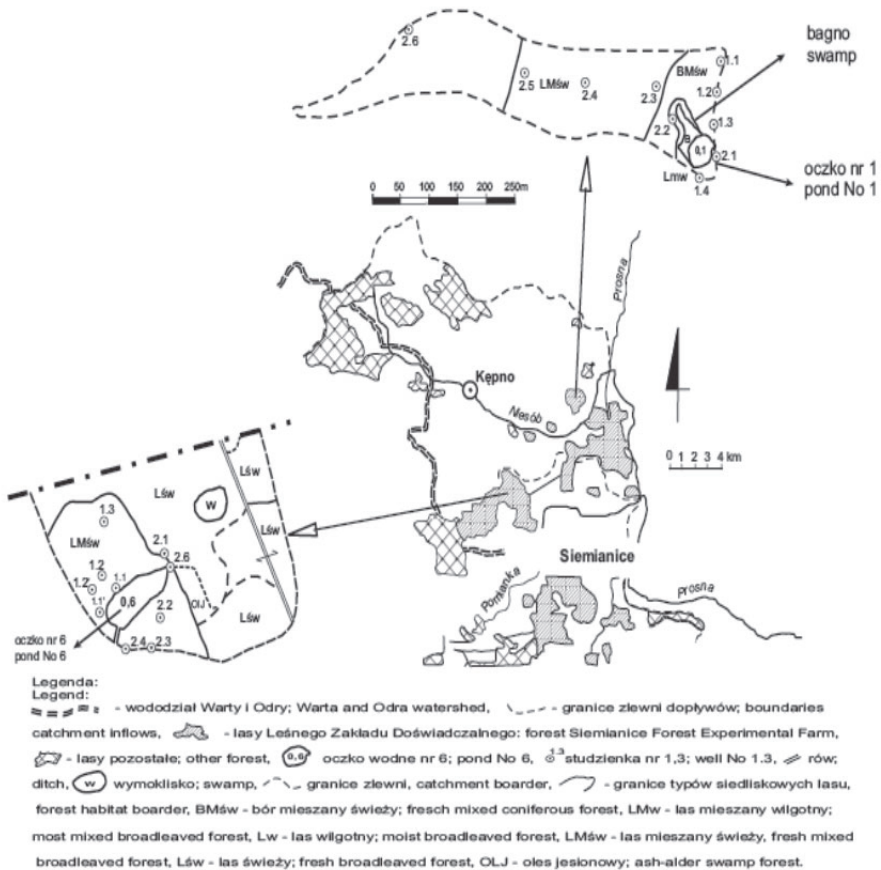
1. Wstęp

Obserwacje z ostatniego 50-lecia wskazują na nasilenie się na obszarze Polski susz i niedoborów wody, które często są skutkiem zmienności czasoprzestrzennej opadów atmosferycznych [8, 11]. Problem ten dotyczy zarówno zlewni użytkowanych rolniczo, jak i leśnie. W lasach na coraz szerszą skalę realizuje się działania związane z małą retencją, której szczególne znaczenie w kształtowaniu gospodarki wodnej, małych zbiorników wodnych, zarówno naturalnych jak i sztucznych, podkreślane było już w latach 90-tych ubiegłego wieku [14, 18]. Mała retencja wodna jest istotną częścią zarówno środowiska jak i racjonalnej gospodarki człowieka, a duża liczba małych zbiorników wodnych stanowi skuteczny czynnik zachowania równowagi ekosystemów [15]. Zmiany zasobów wody w oczkach i związane z nimi zdolności retencyjne są ważnym elementem w aspekcie bilansów wodnych zlewni, jak i w ogólnym kontekście bilansu wodnego środowiska [17]. W badaniach przeprowadzonych na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Rychtałskie [5] autorzy podkreślali, że znając zmiany zasobów wody w śródleśnych oczkach wodnych można określić zmiany zasobów w przyległych do oczek siedliskach leśnych.

Celem pracy była analiza zmian zasobów wody w dwóch wybranych śródleśnych oczkach wodnych, w latach o różnych sumach opadów.

2. Materiał i metody

W pracy przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych w trzech latach hydrologicznych 2002/2003, 2003/2004 i 2009/2010 w zlewniach śródleśnych oczek wodnych nr 1 i 6 usytuowanych w leśnictwach Wielisławice i Laski na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego Siemianice Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który znajduje się około 15 km na południowy wschód od Kępna (rys. 1).

Rys. 1. Lokalizacja śródleśnych oczek wodnych nr 1 i 6 na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego Siemianice

Fig. 1. Location of pond No 1 and 6 at Siemianice Forest Experimental Farm

Lasy tych leśnictw leżą w zasięgu Niziny Południowo-Wielkopolskiej, na Wysoczyźnie Wieruszowskiej, będącej zdenudowaną równiną morenową przeciętą biegiem górnej Proсны [4]. Omawiane tereny leżą w zlewni Niesobu i Pomianki, które są lewobrzeżnymi dopływami Proсны.

Zlewnia śródleśnego oczka wodnego nr 1, o powierzchni około 7,5 ha (tab. 1) jest w 100% zlewnią leśną. Natomiast zlewnia oczka nr 6, o powierzchni około 37 ha, jest w 40% zlewnią leśną a pozostałe 60% obszaru badanej zlewni stanowią grunty orne. Istotne znaczenie w gospodarce wodnej zlewni oczka nr 6 mają dwa wymokliska, znajdujące się w południowo-wschodniej i wschodniej części zlewni, mające własne mikrozlewnie.

Tabela 1. Podstawowe charakterystyki śródleśnych oczek wodnych nr 1 i 6 i ich zlewni

Table 1. Basic characteristics pond No 1 and 6 and their catchments.

Oczko nr	Powierzchnia oczka (ha)	Głębokość średnia (m)	Pojemność średnia (m ³)	Powierzchnia zlewni (ha)	Spadki terenu w zlewni (‰)	
					maks.	śr.
1	0,13	1,0	1300	7,57	33,6	27,5
6	0,35	1,4	4900	36,85	16,4	10,6

Przeważającym typem siedliskowym lasu w zlewniach analizowanych oczek jest las mieszany świeży (LMśw), który zajmuje około 95% powierzchni, a dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna w wieku około 100 lat. W zlewni oczka nr 1 występują w przewodzie gleby bielcowo-rdzawe o uziarnieniu piasku gliniastego z wkładkami utworów mocniejszych a w zlewni oczka nr 6 gleby płowe zbrunatniałe, w których dominującym gatunkiem jest piasek gliniasty zalegający na utworach ilasto-gliniastych

Analizowane w pracy oczka nr 1 i 6 o łagodnych skarpach, mają charakter naturalnych oczek wytopiskowych. Powierzchnia oczka nr 1 wynosi 0,13 ha a oczka nr 6 0,35 ha, przy średnich głębokościach wynoszących odpowiednio 1,0 m i 1,4 m.

W dnach omawianych oczek nr 1 i 6 występuje namuł organiczny o średniej miąższości 30 cm, a w warstwach położonych głębiej i w skarpach przeważa piasek słabogliniasty z wkładkami utworów mocniejszych

Stany wody w oczkach mierzono za pomocą zainstalowanych w nich łat wodowskazowych z częstotliwością raz na tydzień.

Warunki meteorologiczne w omawianych latach hydrologicznych, na tle danych z wielolecia 1974–2010, scharakteryzowano na podstawie uzyskanych wyników pomiarów z własnego posterunku opadowego i obserwacji prowadzonych w stacji meteorologicznej Leśnego Zakładu Doświadczalnego Siemianice. Charakterystykę wilgotnościową dla analizowanych lat hydrologicznych przeprowadzono według krzywych prawdopodobieństwa metodą decyli Dębskiego [1], z uwzględnieniem następujących kryteriów: poniżej 20% – okres mokry, od 20–39% – okres średnio mokry, od 40–59% – okres normalny, od 60–79% okres średnio suchy, od 80% i powyżej – okres suchy [6].

Zmiany zapasów wody w oczkach, w półroczach zimowych i letnich, obliczono na podstawie zmian stanów wody obserwowanych na początku (XI, V) i końcu (IV, X) każdego z analizowanych półroczy hydrologicznych.

Utworki glebowe zalegające w skarpach oraz dnach oczek nr 1 i 6 scharakteryzowano na podstawie odwiertów wykonanych w miejscach reprezentatywnych, z których pobrano próbki gleby do analiz laboratoryjnych. Skład granulometryczny tych utworów określono metodą areometryczną Casagrande'a w modyfikacji Prószyńskiego, z podziałem materiału glebowego na grupy granulometryczne według PN-R-04033 [13].

Zasięgi typów siedliskowych lasu w zlewniach omawianych oczek oraz występujące typy i gatunki gleb określono na podstawie operatu glebowo-siedliskowego [12].

3. Wyniki badań i dyskusja

Rok hydrologiczny 2002/2003 był średnio suchy, gdyż suma opadów w tym roku (504 mm) była niższa od średniej z wielolecia o 68 mm (tab. 2). Prawdopodobieństwo wystąpienia takiej sumy opadów, łącznie z niższymi wynosi 35% czyli jeden raz na około trzy lata. Średnia temperatura powietrza w omawianym roku wyniosła 8,0°C i była niższa od średniej z wielolecia o 1,0°C. Półrocze zimowe tego roku, z sumą opa-

dów niższą od średniej o 57 mm i temperaturą powietrza niższą o 2,3°C, było suche i zimne. Natomiast w półroczu letnim suma opadów i średnia temperatura powietrza były zbliżone do średnich z wielolecia.

Tabela 2. Półroczne i roczne sumy opadów atmosferycznych oraz średnie półroczne i roczne temperatury powietrza w latach hydrologicznych 2002/2003, 2003/2004 i 2009/2010 i ich odchylenia od średnich z wielolecia 1974–2010

Table 2. Half-year and yearly precipitation sums and average air temperatures in 2002/2003, 2003/2004 and 2009/2010 hydrological years, and their deviations from averages of multiyear 1974–2010

Wyszczególnienie	Opad [mm]			Temperatura [°C]		
	zima XI–IV	lato V–X	rok XI–X	zima XI–IV	lato V–X	rok XI–X
Średnia z wielolecia	207	365	572	2,4	15,5	9,0
Rok 2002/2003	150	354	504	0,1	15,9	8,0
Odchylenie	-57	-11	-68	-2,3	0,4	-1,0
Rok 2003/2004	272	253	525	3,2	15,0	9,1
Odchylenie	65	-112	-47	1,5	-0,5	0,1
Rok 2009/2010	244	610	853	-2,9	14,4	5,8
Odchylenie	37	245	281	-5,3	-1,1	-3,2

Drugi analizowany rok hydrologiczny 2003/2004 był rokiem zbliżonym do średniego, w którym suma opadów wyniosła 525 mm i była niższa od średniej z wielolecia o 47 mm, przy zbliżonej do średniej temperaturze powietrza. Prawdopodobieństwo wystąpienia takiej sumy opadów wynosi, łącznie z niższymi 40%, czyli raz na około dwa lata. Półrocze zimowe tego roku było mokre i ciepłe, gdyż suma opadów była wyższa od średniej z wielolecia o 65 mm, przy średniej temperaturze powietrza wynoszącej 3,2°C. Natomiast półrocze letnie omawianego roku było suche, gdyż suma opadów była niższa od średniej z wielolecia o 112 mm, przy temperaturze powietrza zbliżonej do średniej.

Ostatni analizowany rok hydrologiczny 2009/2010 był rokiem mokrym i chłodnym. Suma opadów w tym roku wyniosła 853 mm i była wyższa od średniej z wielolecia o 281 mm. Prawdopodobieństwo wystąpienia takiej sumy opadów, łącznie z wyższymi wynosi 4%, czyli raz na około 25 lat. Temperatura powietrza w omawianym roku była niższa od średniej z wielolecia o 3,2°C. Półrocze zimowe tego roku było zbliżone

do średniego, gdyż suma opadów w tym półroczu była wyższa od średniej o 37 mm, przy temperaturze powietrza niższej od średniej o 5,3°C. Natomiast bardzo mokre było półrocze letnie, w którym suma opadów przekroczyła średnią z wielolecia aż o 245 mm, przy temperaturze powietrza niższej od średniej o 1,1°C.

W pierwszym badanym półroczu zimowym 2002/2003 wystąpił wzrost stanów wody w badanych oczkach i na końcu tego półrocza, w dniu 30 kwietnia, stany wody wahały się od 22 cm w oczku nr 6 do 27 cm w oczku nr 1 a przyrosty retencji wyniosły odpowiednio 120 mm i 170 mm (tab. 3).

Natomiast w półroczu letnim, przy wyższych temperaturach powietrza i związanym z nimi dużym parowaniem z powierzchni omawianych oczek, wynoszącym 722 mm, stany wody w tych oczkach obniżyły się. W śródleśnym oczku wodnym nr 1 obniżenie stanów wody wyniosło 27 cm co spowodowało od początku lipca zanik zwierciadła wody. Zwierciadło wody w tym oczku nie wystąpiło już do końca omawianego półrocza letniego. Natomiast w drugim badanym oczku wodnym nr 6 stan wody w omawianym półroczu letnim obniżył się o 17 cm i na końcu tego półrocza wynosił 5 cm.

Stwierdzono, że w półroczu letnim 2002/2003 wystąpiły ubytki zapasów wody w śródleśnych oczkach wodnych, które wahały się od 170 mm w oczku nr 6 do 270 mm w oczku nr 1.

W mokrym pod względem opadów półroczu zimowym 2003/2004 stwierdzono odbudowanie się zwierciadła wody w oczku nr 1, którego stan wody na końcu tego półrocza wyniósł 31 cm. Mniejszym wzrostem stanów wody (7 cm) charakteryzowało się oczko nr 6, w którym na końcu tego półrocza stan wynosił 12 cm.

W omawianym półroczu wystąpiły przyrosty zapasów wody w analizowanych oczkach. W oczku nr 1, które ma mniejszą powierzchnię, przyrost osiągnął wartość 310 mm a w oczku nr 6 wyniósł 70 mm.

W suchym półroczu letnim 2003/2004, przy sumie opadów niższej od średniej z wielolecia o 95 mm i parowaniu z powierzchni oczek wynoszącym 596 mm, stwierdzono obniżenie się stanów wody w analizowanych oczkach. W śródleśnym oczku wodnym nr 1 stany wody obniżyły się o 31 cm i, podobnie jak w półroczu letnim 2002/2003, wystąpił w nim zanik zwierciadła wody. Natomiast w oczku wodnym nr 6 stany

wody w analizowanym półroczu obniżyły się o 9,5 cm i na końcu tego półrocza stan wody wynosił w tym oczku 2,5 cm.

Tabela 3. Stany wody w śródleśnych oczkach wodnych nr 1 i 6 na początku i końcu półroczy i lat hydrologicznych 2002/2003, 2003/2004 i 2009/2010 oraz półroczne i roczne zmiany retencji

Table 3. Water levels in pond in the forest No 1 and 6 at the beginning and end of the 2002/2003, 2003/2004 and 2009/2010 hydrological half-year and year

Okres obliczeniowy	Stany wody (cm)		Zmiany retencji (mm)	
	2002/2003			
	Oczko nr 1	Oczko nr 6	Oczko nr 1	Oczko nr 6
XI–IV	10–27	10–22	170	120
V–X	27–0	22–5	-270	-170
XI–X	10–0	10–5	-100	-50
2003/2004				
XI–IV	0–31	5–12	310	70
V–X	31–0	12–2,5	-310	-95
XI–X	0–0	5–2,5	0	-25
2009/2010				
XI–IV	0–29	5–18	290	130
V–X	29–48	18–39	190	210
XI–X	0–48	5–39	480	340

W omawianym półroczu letnim 2003/2004 ubytki zasobów wody, które wystąpiły w badanych oczkach kształtowały się na poziomie od 95 mm (oczko nr 6) do 310 mm (oczko nr 1).

W półroczu zimowym 2009/2010, podobnie jak w poprzednich omawianych półroczach zimowych wystąpiły przyrosty stanów wody i zasobów w analizowanych śródleśnych oczkach wodnych. W oczku nr 1 stany wody wzrosły w tym półroczu o 29 cm a związany z nimi przyrost retencji osiągnął wartość 290 mm. Natomiast w oczku wodnym nr 6 stany wody wzrosły o 13 cm i na końcu półrocza stan wody wynosił w tym oczku 18 cm a przyrost zasobów wody osiągnął wartość 130 mm.

Natomiast w półroczu letnim 2009/2010, w wyniku opadów wyższych od średniej z wielolecia aż o 245 mm, przy najniższej średniej dla tego okresu temperaturze powietrza (14,4°C) oraz najmniejszym parowaniu wynoszącym 296 mm, stwierdzono dalszy wzrost stanów i zapa-

sów wody w omawianych oczkach. W oczku nr 1 stany wody wzrosły o 19 cm i na końcu omawianego półrocza stan wody wyniósł 48 cm. Odpowiadający temu wzrostowi przyrost zasobów wyniósł w oczku nr 1 190 mm. W śródleśnym oczku wodnym nr 6 stany wody wzrosły o 21 cm i na końcu tego półrocza stan wody wyniósł 39 cm a przyrost zasobów wody w oczku osiągnął wartość 210 mm.

Z omówionych powyżej zmian stanów i zasobów wody w poszczególnych półroczach wynika, że uzależnione one były od przebiegu warunków meteorologicznych, a zwłaszcza wysokości opadów atmosferycznych. Wody opadowe są podstawową częścią zasobów wodnych zapewniających odnawialność zarówno wód powierzchniowych, jak i podziemnych [8].

Analizując roczne zmiany zasobów wody w omawianych śródleśnych oczkach wodnych można stwierdzić, że w średnio suchym pod względem opadów roku hydrologicznym 2002/2003 stwierdzono ubytki retencji. W śródleśnym oczku wodnym nr 1 ubytek ten wyniósł 100 mm i spowodował w tym oczku zanik zwierciadła wody. Natomiast w oczku nr 6 ubytek zasobów wody wyniósł w tym roku 50 mm (rys. 2).

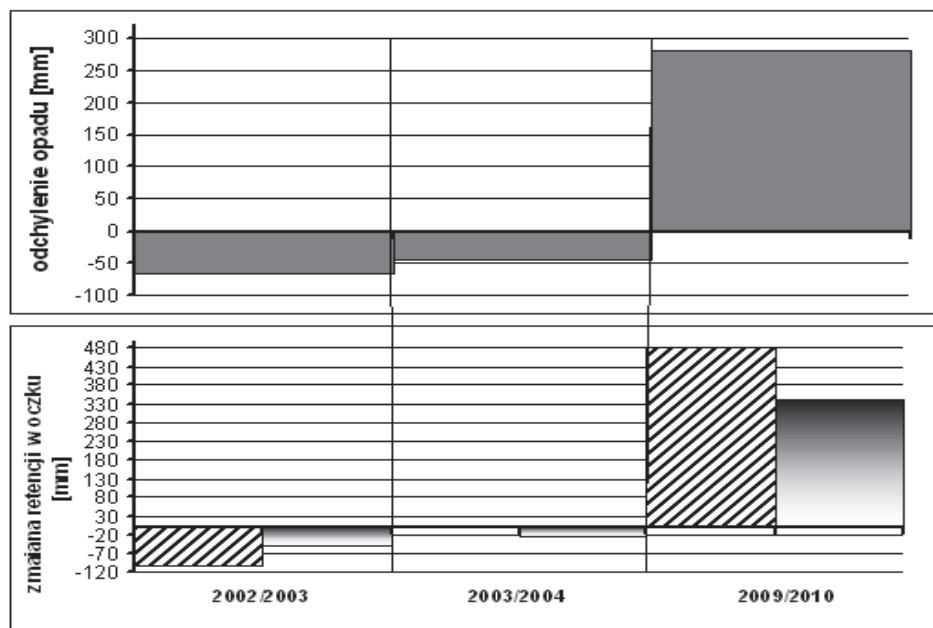
Natomiast w średnim pod względem opadów roku hydrologicznym 2003/2004 zmiany zasobów wody w analizowanych oczkach były niższe i kształtowały się od 0 mm w oczku nr 1 do 25 mm w oczku nr 6. W śródleśnym oczku wodnym nr 1 zapasy wody zgromadzone w półroczu zimowym tego roku zostały, całkowicie wyczerpane w półroczu letnim co spowodowało, podobnie jak w roku 2002/2003, zanik w tym oczku zwierciadła wody.

Natomiast w oczku wodnym nr 6, które charakteryzowało się większą powierzchnią od oczka nr 1, nie stwierdzono zaniku zwierciadła wody. Uzyskane dla dwóch pierwszych lat hydrologicznych wyniki badań potwierdziły tendencję obserwowaną w różnych regionach [9, 16] dotyczącą zaniku zwierciadła wody w małych oczkach bezodpływowych, przypadającego najczęściej na okres półroczy letnich.

W bardzo mokrym roku hydrologicznym 2009/2010, w którym suma opadów była wyższa od średniej z wielolecia aż o 281 mm, wystąpiły znaczne przyrosty zasobów wody w analizowanych oczkach. Większy przyrost zasobów, wynoszący w tym roku 480 mm, stwierdzono w oczku nr 1. Oczko to, które charakteryzowało się mniejszą o 0,22 ha powierzchnią od oczka nr 6, szybko zareagowało na zmiany warunków

meteorologicznych, w szczególności na wzrost sum opadów w poszczególnych półroczach. Dlatego też zmiana zasobów wody w tym oczku była większa od tych wielkości dla oczka nr 6.

Rys. 2. Zmiany retencji w śródleśnych oczkach wodnych nr 1 i 6 w latach hydrologicznych 2002/2003, 2003/2004 i 2009/2010.

Fig. 2. Retention changes in pond in the forest No 1 and 6 in 2002/2003, 2003/2004 and 2009/2010 hydrological year

Uzyskane w analizowanych latach wyniki badań potwierdziły wcześniejsze badania [7], w których autorzy podkreślali, że zasób wody w oczkach zarówno śródpolnych jak i śródleśnych, podobnie jak zasób wody w glebie, ulega odnawianiu w cyklu rocznym, zależnie od zmienności warunków meteorologicznych. Skutkiem zmienności czasoprzestrzennej opadów atmosferycznych oraz stanu infrastruktury wodno-gospodarczej jest również występowanie trwałych lub okresowych deficytów, względnie nadmiarów wody na danym obszarze [8]. Na podstawie wieloletnich badań przeprowadzonych w dorzeczu Parsęty (Pomorze Zachodnie) stwierdzono również, że wpływ na kształtowanie się stanów wód powierzchniowych w oczkach miały warunki meteorologiczne,

a zwłaszcza temperatura powietrza, opady i parowanie [10]. Wykazano istotną zależność pomiędzy stanami wód w oczkach a sumami opadów. Inni badacze stwierdzają także, że oczka wodne pełnią rolę naturalnych regulatorów obiegu wody w swoich zlewniach [2] lub w naturalny sposób regulują poziomy wód gruntowych w terenach przyległych [3].

Wnioski

1. Przeprowadzone badania potwierdziły, że zapasy wody w analizowanych oczkach nr 1 i 6 ulegały odnawianiu w cyklu rocznym zależnie od przebiegu warunków meteorologicznych. Zmiany stanów wody i związane z nimi zmiany zapasów w tych oczkach uzależnione były w szczególności od sum opadów atmosferycznych w poszczególnych półroczach hydrologicznych badanych lat.
2. W półroczach zimowych występowały w badanych oczkach przyrosty stanów i zapasów wody. Przyrosty zapasów wody w tych oczkach były zróżnicowane i wahały się od 170 mm do 310 mm w śródleśnym oczku wodnym nr 1 oraz od 70 mm do 130 mm w oczku nr 6.
3. Badania wykazały, że w półroczach letnich 2002/2003 i 2003/2004, zaliczanych odpowiednio do średniego i suchego, występowało w analizowanych oczkach obniżenie się stanów wody i ubytki zapasów. W oczku nr 1 ubytek zapasów wahał się od 270 mm do 310 mm. Natomiast w oczku nr 6 wielkość ta osiągała wartości od 95 mm do 170 mm. Jedynie w bardzo mokrym półroczu letnim 2009/2010 wystąpiły znaczne przyrosty retencji, które wahały się od 340 mm w oczku nr 6 do 480 mm w oczku nr 1.
4. Wyniki badań, otrzymane w śródleśnym oczku wodnym nr 1, potwierdziły tendencję obserwowaną w różnych regionach dotyczącą zaniku zwierciadła wody w małych oczkach bezodpływowych, przypadający najczęściej na okres suchych półroczy letnich.
5. Stwierdzono, że w analizowanych latach hydrologicznych większe zmiany zapasów wody wahaające się od -100 mm do 480 mm wystąpiły w oczku nr 1, które miało mniejszą o 0,22 ha powierzchnię od oczka nr 6. Zmiany zapasów w oczku nr 6 osiągały wartości od -25 mm do 340 mm.

Literatura

1. **Byczkowski A.:** *Hydrologia*. Wydawnictwo SGGW Warszawa, t.1, 1996.
2. **Drwal J., Hryniszak E.:** Obieg wody w wybranych geosystemach Pomorza Zachodniego [W:] A. Kostrzewski, J. Szpikowski (red.), Funkcjonowanie geosystemów w zlewniach rzecznych. Obieg wody – uwarunkowania i skutki w środowisku przyrodniczym. T.3, 127–137 (2003).
3. **Koc J., Cymes I.:** *Retencyjna rola małych zbiorników wodnych włączonych do sieci drenarskiej w warunkach Równiny Sępolskiej*. Roczn. AR Poznań, 357, Melior. Inż. Środ., 25, 25–57 (2004).
4. **Kondracki J.:** *Geografia Fizyczna Polski*. Wyd. III, PWN, Warszawa, 1978.
5. **Korytowski M., Szafranski Cz., Stasik R.:** *Zmiany retencji w zlewni śródleśnego oczka wodnego i możliwości ich szacowania*. Zesz. Nauk. Politechniki Koszalińskiej, Seria: Inżynieria Środowiska, Nr 22, 877–888 (2005).
6. **Kostrzewa S., Pływaczyk A., Nowacki J.:** *Stosunki wodne użytków rolnych w okresie suszy 1992 na Dolnym Śląsku*. Roczniki Nauk Rolniczych (3/4), 7–18 (1994).
7. **Kosturkiewicz A., Musiał W.:** *Wahania stanów wód w śródpolnych oczkach wodnych na terenach zdrenowanych*. PTPN, Pr. Kom. Nauk Rol. Leś., Tom LIII, 159–172 (1982).
8. **Królikowska J., Królikowski A.:** *Wody opadowe. Orowadzanie, zagospodarowanie, podczyszczanie i wykorzystywanie*. Wydawnictwo Seidel-Przywecki Sp. z o.o., ss. 352 (2012).
9. **Kucharski L.:** *Przyrodnicze znaczenie zagłębień bezodpływowych w rolniczym krajobrazie Pojezierza Kujawskiego*. Przegląd Nauk. Wydz. Melior. i Inż. Środ. SGGW, Warszawa, z.10, 33–38 (1996).
10. **Major M.:** *Funkcjonowanie zagłębień bezodpływowych w zróżnicowanych warunkach morfologicznych (dorzecze Parsęty, pomorze Zachodnie)*, Studia i prace z Geografii i Geologii nr 27, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, 2012.
11. **Mioduszewski W., Pierzgalski E.:** *Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych*. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Warszawa, 1–73 (2009).
12. *Operat glebowo-siedliskowy i fitosocjologiczny LZD Siemianice*. Zakład Usług Ekologicznych i Urzędniowo Leśnych, Poznań, 1999.
13. Polska Norma PN-R-04033. *Gleby i utwory mineralne – podział na frakcje i grupy granulometryczne*. Polski Komitet Normalizacyjny, Warszawa, 1998.

14. Porozumienie zawarte w dniu 21.12.1995 między Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej a Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dotyczące współpracy w zakresie małej retencji. Gosp. Wod. Nr 1, 1996.
15. **Radecki-Pawlik A., Kapusta A.:** *Mała retencja wodna i jej znaczenie.* Aura 3, 32–33 (2006).
16. **van der Kamp i Hayashi:** *Groundwater-wetland ecosystem interaction in the samiarid glaciated plains of North America.* Hydrogeol. J. 17, 203–214 (2009).
17. **Wiśniewska M., Rukść S.:** *Zbiornik „Regimin” w powiecie ciechanowskim na rzece Łydni jako przykład realizacji regionalnych programów małej retencji.* Wiad. Mel. i Łąk., t XLIII, nr 4, 158–163 (2000).
18. Zarządzenie nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 lutego 1995 w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. DGLP, Warszawa.

Water Storage Changes in Years with Different Precipitation Sums, in Ponds Located in the Forest, on the Example of Wielisławice And Laski Forestry

Abstract

The paper presents the results of researches carried in 2002/2003, 2003/2004 and 2009/2010 hydrological year in catchments pond No 1 and 6 located in Wielisławice and Laski Forestry at Siemianice Experimental Forest Farm of Poznań University of Life Sciences located about 15 km south-east from Kępno. Analysed areas there are situated is a part of Niesób and Pomianka catchments – left-side tributary of Prosna River.

The catchment area of pond No 1 is 7.6 ha, and there is forestation 100%. Whereas the catchment area of pond No 6 is about 37 ha, there is forestation 40% and the rest 60% area investigated catchment is arable lands. Predominance forest habitat in catchments analysis ponds is fresh mixed broadleaved forest, about area 95%, where predominant species of tree stand is 100 years old pine.

Analysis pond No 1 and 6, of mild scarps, are natural pond melting out. Area of pond No 1 is 0.13 ha, whereas pond No 6 is 0.35 ha, and averages depths are properly 1.0 m and 1.4 m.

Hydrological year 2002/2003, in which the rainfall total was 68 mm lower than average multiannual rainfall, was a dry year. In average hydrological year 2003/2004 rainfall total was 47 lower than multiannual rainfall. Whereas

hydrological year 2009/2010, in which the rainfall total was 281 mm higher than average multiannual rainfall, was a wet year.

The researches confirmed, that water storages in pond No 1 and 6 renovation in year cycle was depend of meteorological conditions. Water level changes and related water storage changes were especially connected to precipitation sums in individual half-year analysis year.

The researches show to, that in all analyzed hydrological years higher water storage changes about -100 mm to 480 mm, in pond No 1, were has about 0.22 ha lower area than pond No 6. Whereas changes water storage in pond No 6 reached, in analyzed years, value about -25 mm to 340 mm.